

CUMA NAMAZI FARZ DEĞİL MİYMiŞ (!) (2)

(...dünden devam)

Bu rivayet, Cumanın, hicretten önce Mekke'de de kılınmakta olduğunu gösterir. Ebû Dâvûd, İbn Hibbân, Beyhakî ve Hâkim'in Abdurrahmân ibn Avf ibn Ka'b ibn Mâlik'den rivayet ettikleri söz de bu görüşü teyideder. Sonradan kör olan babasını gezdiren Abdurrahmân şöyle demiş: "Babam, Cuma günü nidâyı (ezânı) duyunca Es'ad ibn Zûrâre'ye rahmet ve istiğfar ederdi (Allah ona rahmet eylesin, onu bağışlasın) derdi. Dedim ki: 'Babacığım, Cuma ezânını her duydukça niçin Es'ad ibn Zûrâre'ye mağfiret diliyorsun?' Dedi ki: 'Benî Beyâd'a Hareminden olan Nakî'u'l-Hadamât'ta bize ilk Cumayı kıldıran odur.' 'O gün kaç kişi idiniz?' dedim. 'Kırk kişi idik' dedi." (Ebû Dâvûd, Cuma, bâbu'l-Cum'ati fî'l-Kurâ; Beyhakî, Cum'a, bâbu'l-'aded, Hakim, el-Mustedrek, Kitâbu'l-Cum'a: 12; Âlûsî, Ruhu'l-Me'ânî: 28/100.)

Âyetin siyâkından (söz geliminden) Peygamber'i hutbede yalnız bırakmanın, sadece bir kere değil, birkaç kez olduğu anlamı çıkar. Çünkü *"Ticâret veya eğlence gördükleri zaman hemen ona koşarlar"* sözü, bunun tekerrür eden bir olay olduğunu gösterir. Nitekim Taberî'deki bir rivâyette de bunun üç kere vuku bulduğu anlatılmaktadır. Herhalde böyle yapanlar ilk muhâcirler ve Ensâr değil, henüz İslâm'ın ruhu tam içlerine sinmemiş olan kimselerdi. Allah ve Elçisinin sevgisiyle dolu olan ilk Müslümanların böyle bir şey yaptıklarına ihtimal verilmez.

Cuma'nın hükümleri:

9'ncu âyetteki *"Fes'av: koşunuz"* emrinden maksat, koşmak değil, işi gücü bırakıp namaza gitmektir. *Zikrullâh* (Allah'ı anmak), Cuma hutbesi ve namazdır. Ebû Hanîfe'ye göre Cumanın rûknü (temeli) Allah'ı anmaktır.

Aslında Cuma hutbesi, büyük imam yani Hz. Peygamber'in halifesi tarafından veya onun yetki verip görevlendireceği kimse tarafından okunur. Ve bu konuşmada Müslümanlara haftanın önemli dinî ve siyâsî meseleleri ve bunların çözümleri anlatılır, hedefleri gösterilir.

"Namaz kılınınca yeryüzüne dağılın" emri bir ruhsattır. Yani dışarı çıkabilirsiniz, Allah'ın lütuf ve keremini arayabilirsiniz, işlerinizi görebilirsiniz, demektir. Yoksa mutlaka mescidden çıkıp gitmeyi gerektirmez. Dileyen çıkar, dileyen mescidde oturup zikir ve fikrine devam edebilir.

(devamı yarın..)